

I. fejezet

A község arculata hajdanán...

Viszonylag kevés kép készült Újhartyánról, a faluról, vagy legalábbis kevés jutott el hozzánk szerkesztőkhöz. Ez érthető is, ha figyelembe vesszük, hogy a fényképezés hőskorában igazi polgári, tehát városi foglalkozás volt. Vidékre, falura jelentősebb családi, közösségi események alkalmából jutott el, a kép az ünnepi esemény főszereplőit, a megrendelőt ábrázolják otthon, vagy az esemény helyszínén.

Ebben a fejezetben mégis megpróbáljuk fölillantani annak az Újhartyánnak a képét, amelyben a későbbi fejezetek főszereplői, ük-, déd- és nagyapáink éltek mindennapjaikat, és formálták a maiakra hagyományozott jövőt.

I. Kapitel

Das Gesicht der Gemeinde einstmals

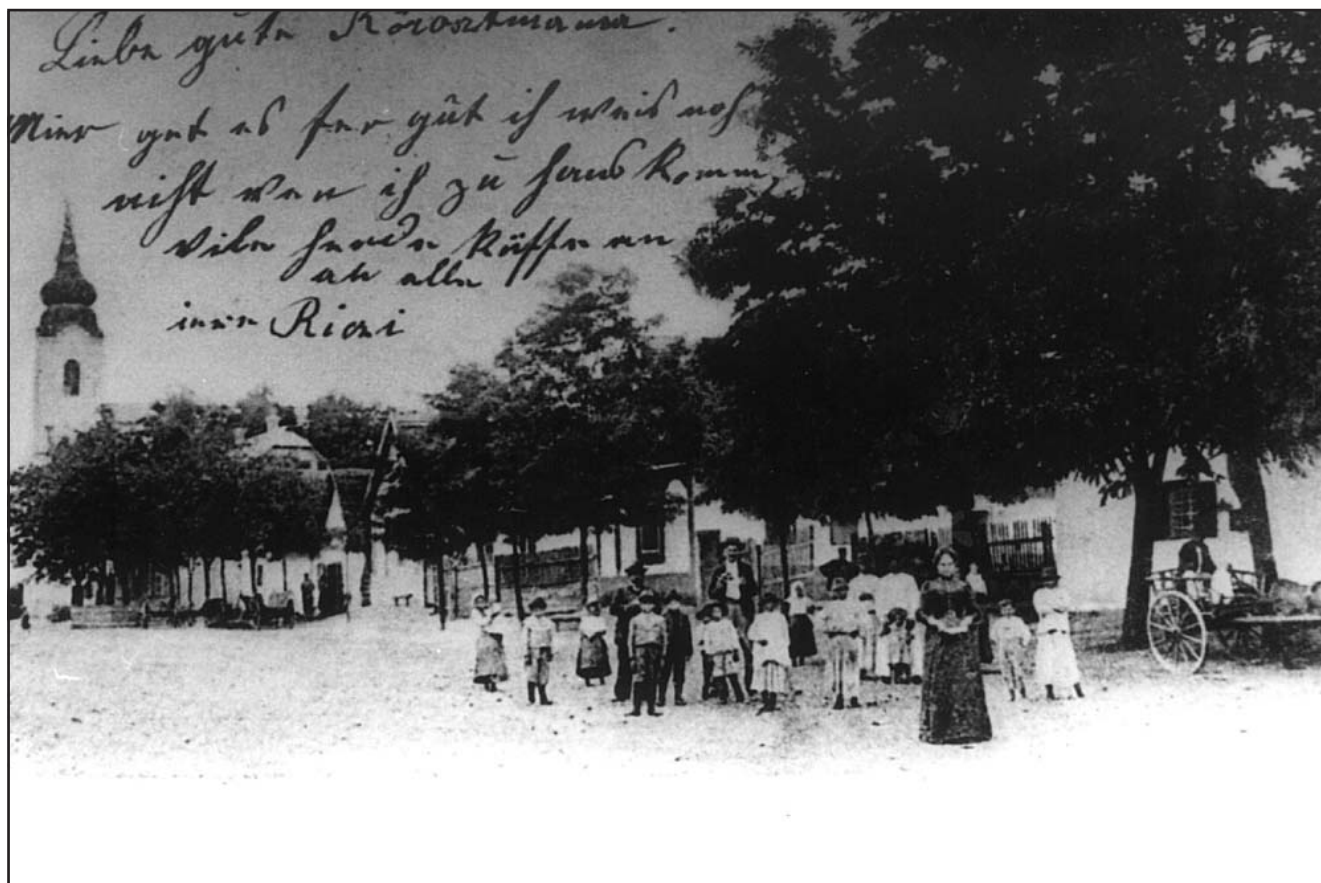
Es wurden verhältnismäßig wenige Fotos über Neuhartin, über das Dorf gemacht, mindestens haben die Redakteure wenig bekommen. Das kann man verstehen, wenn man in Betracht zieht, dass das Photographieren in den frühen Zeiten ein echter bürgerlicher, also städtischer Beruf war. In den Dörfern wurden Fotos bei bedeutenderen familiären und gemeinschaftlichen Ereignissen gemacht und diese stellen uns die Hauptdarsteller des festlichen Ereignisses zu Hause oder am Ort des Ereignisses dar.

In diesem Kapitel versuchen wir trotzdem das Bild des damaligen Neuhartins aufleuchten zu lassen, in dem die Hauptdarsteller der weiteren Kapiteln, unsere Urur-, Ur- und Großväter ihre Alltage gelebt und die den heute Lebenden überlieferte Zukunft geformt haben.

Chapter I

The image of the village in olden times

There had been relatively not too many photos taken of Újhartyán, or at least we, the editors got only just a few. It is understandable, taking into consideration, that photography was a real civilian i.e. urban job. It got to the countryside only on the occasions of the events of the communities or the families, the photos then were taken of the customers, the main actors of the feast either at home or on the place of the event. In this chapter we are aiming to give you a hint about the picture of Újhartyán, where the grandfathers lived and formed the future what they devised to us.

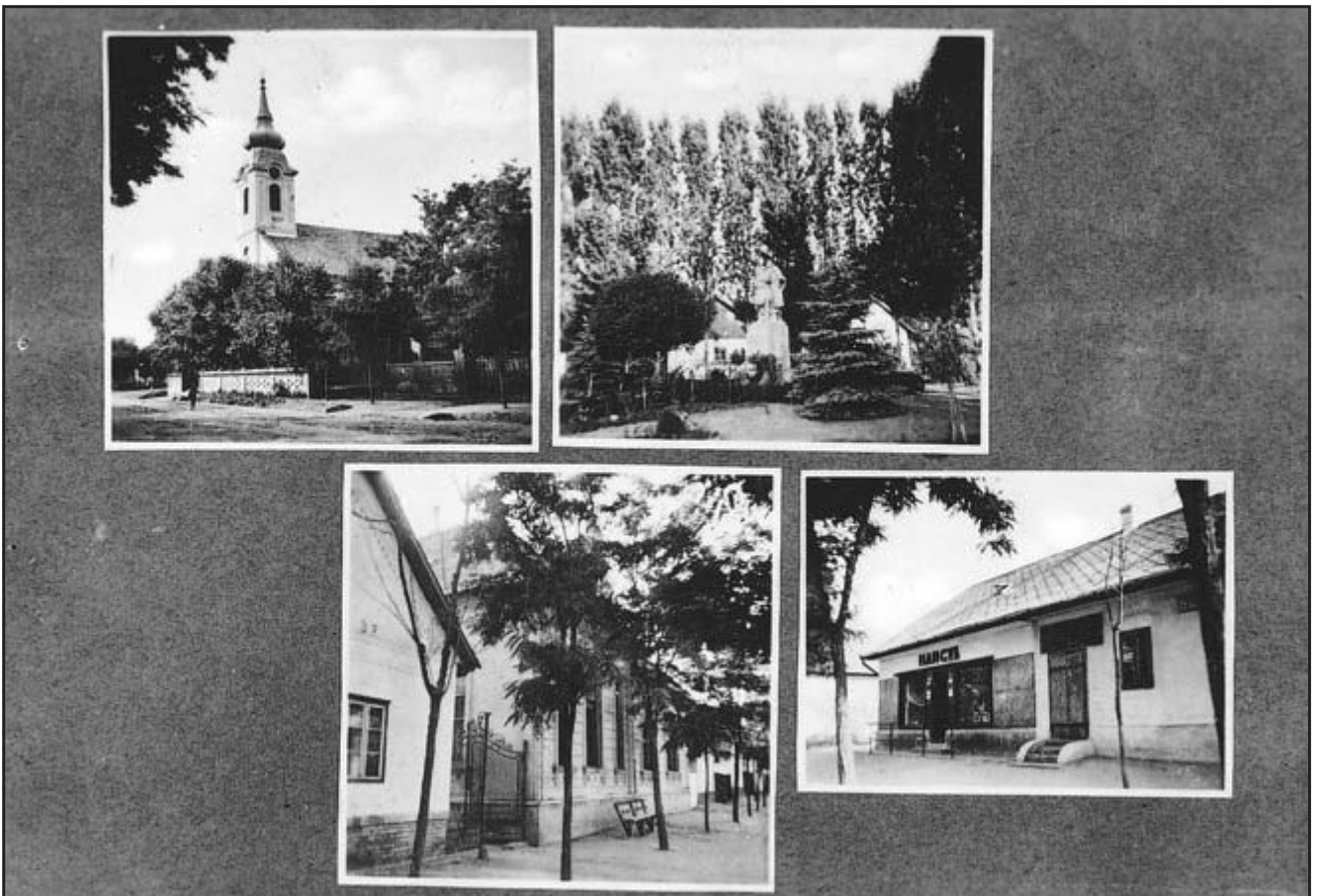

1. „Liebe gute Körösztmama!” – így kezdi e képeslapon beszámolóját az újhartyáni élményeiről Riczi (Mária) a századforduló (és a nyelváltás) idején.

2. Képeslap az 1920-as évekből, a képen a templom és a jellegzetes újhartyáni utcaképek láthatók.

3. Képeslap az '50-es évekből. A képeken: a templom, Hősök tere, a községháza és a „Hangya”-bolt (a Fő utca-Monori utca sarkán) látható.

4. A Fő utca a kettős nyárfasorral az 1950-es évek elején.

5. A régi gyászkocsi 1942-ből.

6. A templom és régi iskola épülete 1939-ben.

7. Szaller Jánosné (Száli néni) a mostani falubáz udvarán 1945-ben.

8. A Szalma utca 1950-ben. A ház előtt (jobbról) Tunner István, Petrányi Magdolna (Herman Györgyné) és Rizmajer János (Rezgő Hanzi).

9. A hősi emlékmű avatása 1935-ben. Kovács Mária (König Andrásné) a magyar ruhás lányok között.

*10. Lakodalmas menet indul 1946-ban a Malom utca 36. és 38. sz. előtt ...

11. ... Kleineisel György és Kaldenecker Mária esküvői menete a Hősök terén, az akkori Piac téren – itt jelenleg a Kultúrház áll.

*12. A kép nagy valószínűséggel a Szép utcában készült az 1910-es években, az alkalom nem ismert.

13. A régi iskola egyik épülete – jól láthatóan a középső tanterem ajtaját befalazták és az új iskola (1963/64 tanévben) megnyitása után a termet testnevelésre használták.

14. A Fő utca a századelőn, háttérben a régi iskola másik szárnya, melyben két tanterem, a tanári és az igazgatói szobák voltak.

